

درس نهم

۱) معنای «غیبت» برای آخرین حجت الهی، بقیه الله الاعظم ارواحنا فداه به این معنی
 (۱) نیست که لطف خود را از دوستان، دریغ فرمایند. (۲) است که برای جذب الطاف الهی او باید شایستگی داشت.

(۳) نیست که آن وجود مقدس در جامعه حضور نراند. (۴) است که از نظرها غایب اند و در جامعه حضور ندارند.

۲) اگر گفته شود: «تغییر و تحول در امور مربوط به جامعه، قوانین و سنت های خاص خود را دارد که باید بدان ها توجه کرد» معنای این عبارت این نیست که:

(۱) عدالت، فواسته ی فطری همه ی انسان ها است. (۲) برقراری عدالت، همراهی اکثریت را می طلبد.

(۳) عموم افراد جامعه باید آماده و پذیرای عدالت شود. (۴) زیاده روی در گناه، نشان بی نصیبی از عدالت است.

۳) از دقت در این عبارت نامه ی بقیه الله الاعظم به «شیخ مفید» که فرموده است: «ما از اخبار و احوال شما آگاهیم و هیچ چیز از اوضاع شما بر ما پوشیده و مخفی نمی ماند» به آخرین حجت خداوند که پی می بریم.

(۱) ولایت معنوی - هدایت و برگزینی با ظهور او تپلی می کند (۲) هدایت ظاهری - هدایت و برگزینی با ظهور او تپلی می کند

(۳) هدایت ظاهری - سرپرستی و حفاظت و یآوری او هم اکنون ممقق است (۴) ولایت معنوی - سرپرستی و حفاظت و یآوری او هم اکنون ممقق است

۴) بخش اصلی رهبری امام مربوط به است و حضرت حجت (عج) در نامه ای به شیخ مفید می فرماید..... و علت اصلی غیبت ایشان هستند.

(۱) ولایت معنوی - ما از اخبار و احوال شما آگاهیم و هیچ چیز از اوضاع شما بر ما پوشیده و مخفی نمی ماند - خود مردم

(۲) مرعیت دینی - ما از اخبار و احوال شما آگاهیم و هیچ چیز از اوضاع شما بر ما پوشیده و مخفی نمی ماند - ستمگران

(۳) مرعیت دینی - بهره بردن از من در عصر غیبت، مانند بهره بردن از آفتاب است هنگامی که پشت ابرها باشد - خود مردم

(۴) ولایت معنوی - بهره بردن از من در عصر غیبت، مانند بهره بردن از آفتاب است هنگامی که پشت ابرها باشد - ستمگران

۵) خداوند نعمت هدایت را با وجود کامل کرده است و پیامبر گرامی اسلام (ص) خود و را امت اعلام فرموده است.

(۱) پیامبران اولوالعزم - امام علی (ع) - پدران (۲) پیامبران اولوالعزم - ائمه ی اطهار (ع) - هاربان

(۳) انبیا و اولیای خود - ائمه ی اطهار (ع) - هاربان (۴) انبیا و اولیای خود - امام علی (ع) - پدران

۶) بخش اصلی امامت و رهبری آخرین حجت بر حق خداوند مربوط به ولایت است. او است که انوار هدایت را از مشتاقان هدایت دریغ ندارد و تحول و تغییر در امور مربوط به جامعه در گرو تغییر جامعه است که آیه ی شریفه ی حاکی از آن است.

(۱) معنوی - جمعی - (ان الله لا یغیر ما بقوم متی یغیروا ما بأنفسهم) (۲) ظاهری - جمعی - (ان الله لا یغیر ما بقوم متی یغیروا ما بأنفسهم)

(۳) ظاهری - فردی - (و من یقترف مسنه نزل له فیها مسناً ان الله غفور شکور) (۴) معنوی - فردی - (و من یقترف مسنه نزل له فیها مسناً ان الله غفور شکور)

۷) هرگاه این سخن امام علی (ع) را که می فرماید: «زمین از حجت خدا (امام) خالی نمی ماند، اما خداوند، به علت ستم گری انسان ها و زیاده روی شان در گناه، آنان را از وجود حجت در میان آنها بی بهره می سازد.» مورد دقت قرار دهیم، راه فهم آیه ی شریفه ی هموارتر می گردد که بگوییم: علت غیبت حضرت مهدی (عج)
 (۱) (ذلک بان الله لم یک مغیراً نعمه انعمها علی قوم متی یغیروا ما بأنفسهم) - خود مردم اند.
 (۲) (هُوَ الَّذی ارسل رسوله بالقری و دین الحق لیظهره علی الدین کله ولو کره المشرکون) - خود مردم اند.
 (۳) (ذلک بان الله لم یک مغیراً نعمه انعمها علی قوم متی یغیروا ما بأنفسهم) - قضی هتمی فرادون است.
 (۴) (هُوَ الَّذی ارسل رسوله بالقری و دین الحق لیظهره علی الدین کله ولو کره المشرکون) - قضای هتمی فرادون است.

۸) کدام مطلب، از دقت در آیه ی شریفه ی (ذلک بان الله لم یک مغیراً نعمه انعمها علی قوم حتی یغیروا ما بأنفسهم) مفهوم نمی گردد؟

(۱) نعمت دهی فرادون، مقدم بر رفتار انسان ها است. (۲) تا زمانی که شکر نعمت گزارده شود، نعمت تغییر نمی کند.

۱۳) آن‌گاه که کفران نعمت تحقق پیدا کند، نعمت تغییر می‌کند. (۴) تغییر نعمت‌های الهی، تابع تغییر نفسانیات انسان‌ها است.

۹) از دقت در آیه‌ی شریفه‌ی «ان الله لا یغیر ما بقوم حتی یغیروا ما بأنفسهم» مفهوم می‌گردد که:

۱) ظلم‌پذیری جامعه به مالکیت نظام سلطه می‌انجامد. (۲) تصمیم‌درونی مردم، علت تغییر تصمیم الهی است.

۳) سنت الهی این‌گونه است که توکل از درون شروع شود. (۴) تغییر جامعه و پذیرش درونی، عامل تغییر و تحول است.

۱۰) قرآن کریم در آیه‌ی ۱۱ سوره‌ی رعد علت اصلی غیبت امام را تبیین کرده‌اند و پیامبر گرامی اسلام (ص) ظهور حضرت مهدی را به تشبیه کرده‌اند.

۱) عدم برقراری عدالت اجتماعی و ضعف بیوه‌ی حق - مرگ ناکهانی (۲) عدم برقراری عدالت اجتماعی و ضعف بیوه‌ی حق - برپایی قیامت

۳) عدم تغییر و تحولی همه یا بیشتر افراد جامعه - برپایی قیامت (۴) عدم تغییر و تحولی همه یا بیشتر افراد جامعه - مرگ ناکهانی

۱۱) از این کلام پیامبر گرامی (ص) که فرمودند: «مثل ظهور حضرت مهدی (عج) مثل برپایی قیامت است»، وجه شباهت در مفهوم می‌گردد.

۱) برآورده شدن آرزوهای انسان (۲) فواید نافه‌تق پیدا کردن آن

۳) آگاه نبودن به زمان آن، جز خدا (۴) مورد انکار مخالفان واقع شدن آن

۱۲) از آیه‌ی شریفه‌ی «ان الله لا یغیر ما بقوم حتی یغیروا ما بأنفسهم» کدام پیام مفهوم نمی‌گردد؟

۱) قضای حتمی خداوند است که اگر به بنده‌ی خود نعمتی دهد، آن نعمت را از او نمی‌گیرد مگر آن‌که گناهی انجام دهد.

۲) تغییر و تحولی در امور مربوط به جامعه، قوانین و سنت‌های خاص خود را دارد که همراهی جمعی جامعه در آن نقشی ندارد.

۳) اگر اکثریت یک ملت فواستار عدالت نباشند و با ظلم مبارزه نکنند همه‌ی آن‌ها گرفتار ماکمان ظالم و ستمگر خواهند شد.

۴) زمین از صفت فراغالی نمی‌ماند، به علت ستمگری انسان‌ها و زیاده‌رویشان در گناه، آنان را از وجود صفت در میان آنها بی‌بهره می‌سازد.

۱۳) امام باقر (ع) فرموده‌اند: «قضای حتمی خداوند است که اگر به بنده‌ی خود نعمتی دهد آن نعمت را از او نمی‌گیرد مگر» این مطلب با آیه‌ی مبارکه‌ی هم پیام است.

۱) آن‌که گناهی انجام دهد - (و یرید الشیطان ان یضلّوا ضلالاً بعیداً)

۲) مشیت الهی بر آن تعلق‌گیرد - (و یرید الشیطان ان یضلّوا ضلالاً بعیداً)

۳) مشیت الهی بر آن تعلق‌گیرد - (ان الله لا یغیر ما بقوم حتی یغیروا ما بأنفسهم)

۴) آن‌که گناهی انجام دهد - (ان الله لا یغیر ما بقوم حتی یغیروا ما بأنفسهم)

۱۴) تشبیه امام منتظر (ارواحنا فداه) به خورشید تابان پشت ابرها، با وجه شباهت مفهوم می‌گردد.

۱) قرار گرفتن غیبت در برابر «مضور» است و نه در مقابل «ظهور» (۲) پنهان نبودن خورشید فروزان در بهره‌رسانی بی‌دریغ انوار خود

۳) عدم حضور خورشید تابانک حقیقت در بین مردم و عدم لیاقت آنان (۴) عدم شایستگی و ناتوانی انسان‌ها در مشاهده‌ی خورشید تابانک حقیقت

۱۵) از دقت در آیه‌ی شریفه‌ی «ان الله لا یغیر ما بقوم حتی یغیروا ما بأنفسهم» مفهوم می‌گردد که است.

۱) تغییر درونی جوامع، تابع تغییر سنت خدا بر آن جوامع (۲) سنت خدا بر استمرار لطف و فیضی بر جوامع فواید فیض

۳) تغییر و تحول بر کل عالم ماکم است و از جمله بر درون انسانها (۴) سنت خدا بر تغییر وضع موجود جوامع، تابع تغییر درونی آن جوامع

۱۶) به بیان پیامبر گرامی اسلام (ص)، شباهت ظهور حضرت مهدی (عج) به برپایی قیامت، در است.

۱) ظهور ناکهانی او (۲) حتمی الوقوع بودن ظهور

۳) حتمی الوقوع بودن قیامت (۴) ظهور از پیش تعیین شده‌ی او